

Vapo Oy

Varpusuon kasvillisuusselvitys, Utajärvi

Vapo Oy, Varpusuon kasvillisuusselvitys, Utajärvi**Sisältö**

1	AINEISTO JA MENETELMÄT	1
2	ALUEEN YLEISKUVAUS	1
2.1	Luonnontilaisuus	1
2.2	Suoyhdistymä ja suotyypit	2
2.3	Maisema ja virkistyskäyttö	3
3	SUOJELUALUEET JA -ALUEVARAUKSET	3
4	LUONTOTYYPIT	4
4.1	Luonnonsuojelulain mukaiset luontotypit	4
4.2	Vesilain mukaiset luontotypit	4
4.3	Metsälain mukaiset luontotypit	4
4.4	Uhanalaiset luontotypit	4
5	LAJIT	5
5.1	Luontodirektiivin tiukkaa suojelua vaativat lajit	5
5.2	Erityisesti suojeltavat lajit	5
5.3	Rauhoitetut lajit	5
5.4	Uhanalaiset lajit	5
5.5	Silmälläpidettävät ja alueellisesti uhanalaiset lajit	5
5.6	Suomen vastuulajit	5
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	5
7	KIRJALLISUUS	6

Liitteet

Liite 1	Selvitysalueen sijainti ja aluetta ympäröivät suojelualueet
Liite 2	Kasvillisuuskuviointi ja valokuvien ottopaikat
Liite 3	Selvitysalueella havaittu kasvilajisto
Liite 4	Valokuvia selvitysalueelta

Pöyry Environment Oy

Antje Neumann (FM, biologia)
Sari Ylitulkkila (FM, biologia ja luontokartoittaja)

maastotyöt, raportointi
raportointi

Yhteystiedot
PL 20, Tutkijantie 2 A
90571 Oulu
puh. 010 33 280
sähköposti etunimi.sukunimi@poyry.com

1 AINEISTO JA MENETELMÄT

Varpusuolle suunnitellaan turvetuotantoaluetta ja hanketta varten laadittiin kasvillisuus selvitys.

Maastoinventoinnin ja raportin on laatinut biologin koulutuksen omaava kokenut kasvillisuuskartoittaja. Maastotöihin oli käytettävissä kaksi työpäivää (18 h) ja käynnit tehtiin 6.-7.8.2009.

Selvitysalueen kasvillisuustyyppien määrittäminen aloitettiin tarkastelemalla ilmakuvaa ja maastokarttaa. Uhanalaisten putkilokasvien, sammalten ja kääpien esiintymätiedot tarkistettiin Suomen ympäristökeskuksen tiedostoista (Heidi Kaipainen 29.5.2009). Selvitysalueen eteläosasta oli käytössä myös aiemmin laadittu kasvillisuus selvitys (Soppela 1997). Maastossa selvitysalue kierrettiin joka puolelta niin, että kasvillisuustyyppien vaihtelu saatiin selvitettyä. Maastoselvitys keskitettiin selvitysalueen luonnontilaisempiin etelä- ja luoteisosiin. Maastoselvityksessä apuna käytettiin ilmakuvaa ja peruskarttaa.

Alueen suotyypit on määritetty Eurolan ym. (1995) mukaan. Suotyypien ja lajiston määrittämisessä käytetyt oppaat on lueteltu luvussa 7.

Rajallisen maastoajan vuoksi selvityksen tulokset eivät voi olla täysin kattavat. Vaikka selvitysalue on tutkittu joka puolelta ja luonnontilaiselta osalta myös rajauksen ulkopuolelta, ei esim. kaikkia alueella esiintyviä kasvilajeja tai huomioitavien lajien esiintymiä ole mahdollisesti havaittu.

2 ALUEEN YLEISKUVAUS

Varpusuon selvitysalue sijaitsee Utajärven kunnassa noin 18 km Puolangan keskustasta länsi-lounaaseen. Selvitysalueen sijainti on esitetty liitteen 1 kartalla ja aluerajaus liitteessä 2. Selvitysalueen pinta-ala on n. 305 ha.

Suomen suoaluejaossa Varpusuon selvitysalue kuuluu Pohjanmaan-Kainuun aapasuoalueeseen. Pohjanmaan ja Suomenselän alueiden tasaisuus suosii laajojen aapasoiden esiintymistä, Kainuussa puolestaan esiintyy topografian vaihtelevuuden ansiosta korpia ja rämeitä sekä lähdekasvillisuutta (Eurola 1995). Kasvukauden pituus on alueella reilusta neljästä viiteen kuukautta (Eurola 1999). Suhteellisen vaatimattomasta kevättulvasta johtuen suot ovat kuivahkoja. Sekä rimpisyys että jänteisyys ovat yleensä heikosti kehittyneitä. Avosoiden osuus on huomattava, erityisesti alueelle ovat luonteenomaisia *Sphagnum papillosum* (kalvakkarahkasammal) –valtaiset kalvakkanevat. Soiden reunoilla esiintyy lähinnä tupasvilla-, pallosara- ja nevarämeitä (Kalliola 1973).

Varpusuon kasvillisuuskuviointi on esitetty liitekartassa 2. Liitteessä 3 on listaus alueella havaituista putkilokasvi- ja sammallajeista. Liitteessä 4 on valokuvia maastokäynniltä. Valokuvien ottopaikat on esitetty liitteessä 2.

2.1 Luonnontilaisuus

Varpusuon selvitysalue koostuu ojitetusta puustoisesta alueesta sekä kahdesta ojittamattomasta avosuoalueesta. Avosuoalueista suurempi sijaitsee alueen eteläosassa ja pienempi alueen luoteisosassa. Ojittamattomien alueiden yhteispinta-ala on noin 40 % koko selvitysalueesta. Loput 60 % on ojittettua ja eriasteisesti muuttunutta puustoista rämettä.

Ympäröivien ojitusalueiden kuivatusvaikutukset ovat näkyvissä erityisesti ojittamattomien alueiden reunaosissa, mutta myös laajemmin nevalle. Eteläinen avosuo on monin paikoin

rahkoittunut reunoiltaan noin parin sadan metrin levyiseltä vyöhykkeeltä. Avosuo-osia voidaan kuitenkin pitää luonnontilaisen kaltaisina ja osin luonnontilaisina (läh. rimpialueet).

Selvitysalueen lävitse kulkee lounaan suuntaan laskeva Saukko-ojan uoma, joka on oikaistu valtaojaksi.

Ojittamattomilla alueilla on karuja suursaranevoja, kalvakkanevoja, lyhytkortisia nevoja, rimpinevoja ja rahkoittunutta nevaa. Varpusuo selvitysalueetta ympäröivät lähinnä ojitetut puustoiset suot ja talousmetsät. Selvitysalueen luoteisosa rajoittuu keskeisiltä osiltaan luonnontilaisen Saukkosuon reunaosaan.

2.2 Suoyhdistymä ja suotyypit

Suoyhdistymä

Varpusuo on suoyhdistymätyypiltään välipintaista ja rimpistä keskiboreaalista aapasuota. Ojitetuilla alueilla aapasuo on muuttunutta.

Nevat ja nevuuttumat

Nevaa esiintyy ojittamattomilla alueilla selvitysalueen etelä- ja luoteisosassa. Ne ovat pääosin luonnontilaisia – luonnontilaisen kaltaisia lukuun ottamatta kapeahkoa aluetta ojien läheisyydessä. Ojien läheisyydessä sekä selvitysalueen lounaisosassa neva on eriasteisesti muuttunutta. Muuttuminen ilmentyy yleensä tupasluikan *Trichophorum cespitosum* runsastumisena.

Karua suursaraista nevaa OISN esiintyy selvitysalueen etelä- ja luoteisosassa. Suursaranevat ovat paikoin pullosaravaltaisia *Carex rostrata*, paikoin jouhisaravaltaisia *Carex lasiocarpa*. Pohjakerrosta leimaa paikoin kalvakkarahkasammal *Sphagnum papillosum*, paikoin kuljurahkasammalet *Sphagnum cuspidata* -ryhmä.

Selvitysalueen länsiosassa on pienehköllä alalla luhtaista suursaranevaa luhtSN. Luhtaisuuden ja mesotrofisuuden ilmentäjinä ovat kurjenjalka *Comarum palustre*, järvikorte *Equisetum fluviatile* ja pohjanpaju *Salix lapponum*.

Eteläosan ojittamattoman alueen länsiosassa suursaraneva muodostaa mosaiikkia oligotrofisen Sphagnum-rimpinevan OISphRiN kanssa. Oligotrofista Sphagnum-rimpinevaa esiintyy lisäksi Varpusuo eteläosan itä- ja pohjoisosissa. Nevan pohjakerroksen yleisin laji on aaparahkasammal *Sphagnum lindbergii*. Kenttäkerrosta hallitsevat raate *Scheuchzeria palustris* ja mutasara *Carex limosa*.

Oligotrofista lyhytkorsinevaa OILkN esiintyy Varpusuo eteläosassa. Nevan pohjakerroksen valtalaji on jokasuonrahkasammal *Sphagnum angustifolium* ja kenttäkerrosta hallitsee tupasvilla *Eriophorum vaginatum*. Lyhytkorsineva on monin paikoin rahkoittunutta (karttamerkintä /RaR). Silloin tavataan pohjakerroksessa nevalajien lisäksi mätäspintasammaleita kuten ruskorahkasammalta *Sphagnum fuscum* ja punarahkasammalta *Sphagnum magellanicum*. Kenttäkerroksessa on tupasvillan lisäksi jonkin verran rahkarämelajeja kuten vaivaiskoivua *Betula nana* ja vaiveroa *Chamaedaphne calyculata*.

Varpusuo eteläosan ojittamattoman alueen pohjois- ja keskiosassa on oligotrofista kalvakkanevaa OIKaN. Kalvakkanevan rahkasammaliston muodostaa kalvakkarahkasammal *Sphagnum papillosum*. Kenttäkerroksen valtalaji on tupasluikka. Lisäksi kalvakkanevassa tavattiin tupasvillaa ja rahkasaraa *Carex pauciflora*. Paikon kalvakkaneva on rahkoittunutta.

Selvitysalueen eteläisen ojittamattoman alueen pohjoisosassa on avovetistä ja ruoppaista rimpinevaa (oligotrofinen ruopparimpineva OIRuRiN). Rimpinevassa havaittiin pitkälehtikihokkia *Drosera anglica*, leväkköä, raatetta *Menyanthes trifoliata*, mutasaraa,

riippasaraa *Carex magellanica* sekä paikallisesti mesotrofian ilmentäjänä rimpivesihernettä *Utricularia intermedia*.

Selvitysalueen lounaisosassa on nevakuivakkoa Nku. Tällä alueella kuivatusvaikutukset ulottuvat kauemmas ojien läheisyydestä.

Rämeet ja rämemuuttumat

Rahkarämettä ja rahkoittunutta nevaa esiintyy sekä selvitysalueen etelä- että luoteisosissa. Yleisimmin mättäikkö on variksenmarjarahkarämettä VaRaR, jonka kenttäkerrosta leimaa variksenmarja *Empetrum nigrum*. Lisäksi kenttäkerroksen lajeja ovat vaivero *Chamaedaphne calyculata*, karpalo *Vaccinium oxycoccus*, hilla *Rubus chamaemorus* ja vaivaiskoivu *Betula nana*. Rahkasammalista leimaavat ruskorahkasammal ja jokasuonrahkasammal.

Varpusuon pohjoispuolisko on suurimmaksi osaksi eriasteisesti muuttunutta rämettä Rmu. Lisäksi rämemuuttumaa esiintyy ojittamattoman eteläosan länsi- ja eteläreunalla. Rämemuuttuman valtapuuna on mänty, sen lisäksi esiintyy hieskoivua ja kuusta. Kenttäkerrosta leimaa yleensä runsas vaivaiskoivukasvusto. Lisäksi tavataan suopursua *Ledum palustre*, vaiveroa, juolukkaa *Vaccinium uliginosum*, puolukkaa *Vaccinium vitis-idaea* sekä mustikkaa *Vaccinium myrtillus*. Joillakin paikoilla pohjakerrosta leimaa jokasuonrahkasammal, mutta usein metsäsammalet kuten seinäsammal *Pleurozium schreberi* ja karhunsammalet (*Polytrichum commune*, *P. strictum*) ovat vallanneet alaa rahkasammalilta.

Saukko-oja

Saukko-oja virtaa selvitysalueen pohjoisosan läpi. Ojan varsi on selvitysalueella eriasteisesti muuttunutta rämettä ja turvekangasta. Saukko-oja laskee noin 4 km päässä Varpusuolta lounaaseen Utosjokeen.

Metsäsaareke

Varpusuon selvitysalueen eteläpuoliskossa on rämereunainen metsäsaareke. Saareke on metsätyypiltään kuivahkoa kangasta. Sen kenttäkerroksen valtalajit ovat puolukka ja mustikka. Pohjakerrosta hallitsee seinäsammal. Puusto on mäntyä, kuusta ja hieskoivua.

2.3 Maisema ja virkistyskäyttö

Varpusuon selvitysalue sijaitsee syrjäisellä seudulla noin 18 km Puolangan keskustasta länsilounaaseen. Selvitysalue koostuu puustoisesta ojitetusta osasta ja kahdesta ojittamattomasta avosuo-osasta. Varpusuon eteläosan avosualue on erämainen ja sen rahkarämeillä on paikoin runsaasti karpaloa ja hillan lehtiä. Varpusuon kaakkoisosa rajoittuu metsätielle, jolle turvetuotantoalue tulisi näkymään. Turvetuotannossa alue muistuttaisi lähinnä maataloustuotannossa olevaa peltoa, paitsi että turvesuo on kesäajan kasviton (Turveteollisuusliitto ry 2002).

3 SUOJELUALUEET JA -ALUEVARAUKSET

Valtion ympäristöhallinnon Oiva-tietokannan (2009) mukaan Varpusuon selvitysalueella ei ole Natura 2000 -alueverkostoon kuuluvia kohteita, luonnonsuojelualueita tai suojeluohjelmiin kuuluvia kohteita.

Lähin huomioitava kohde on selvitysalueesta noin 1,9 km itään sijaitseva Karhusuo-Viitasuon Natura 2000 -alue (FI1200466). Alue on suojeltu luonnonsuojelualueena (Karhusuo-Viitasuon soidensuojelualue SSA110102). Selvitysalueen pohjoisosa kuuluu Kiiminkijoen vesistön suojeltuun valuma-alueeseen (MUU110039). Selvitysalueen ympärillä on Kiiminkijoen Natura-alueeseen kuuluvia vesistöjä (FI1101202).

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa Varpusuon alueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei ole sijoitettu kaavamerkintöjä (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2009).

4 LUONTOTYYPIT

4.1 Luonnonsuojelulain mukaiset luontotyypit

Selvitysalueella ei ole luonnonsuojelulain § 29 nojalla suojeltavia luontotyypppejä.

4.2 Vesilain mukaiset luontotyypit

Selvitysalueella ei ole vesilain 1. luvun 15 a ja 17 a § mukaisiin vesiluonnon suojelutyyppeihin kuuluvia kohteita.

4.3 Metsälain mukaiset luontotyypit

Selvitysalueella on yksi metsälain § 10 mukaisiin metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeisiin elinympäristöihin kuuluva kohde, selvitysalueen eteläpuoliskossa sijaitseva metsäsaareke. Saarekkeen puusto on luonnontilaisen kaltaista, nuorta-varttunutta metsää. Lahopuuta on jonkin verran. Saareke rajoittuu pieneltä osin pohjois-luoteisosastansa ojan laidalla olevaan nevamuuuttumaan. Muutoin saarekettä ympäröi luonnontilainen suo.

4.4 Uhanalaiset luontotyypit

Varpusuo luontotyyppien uhanalaisuus on esitetty taulukossa 1 (Raunio ym. 2008 mukaan). Selvitysalue kuuluu luontotyyppien uhanalaisuusluokituksessa Etelä-Suomen osa-alueeseen. Uhanalaisia luontotyypppejä ovat äärimmäisen uhanalaisiksi (CR), erittäin uhanalaisiksi (EN) ja vaarantuneiksi (VU) luokitellut tyypit.

Taulukko 1. Varpusuo selvitysalueella esiintyvien kasvillisuustyyppien uhanalaisuus Raunio ym. (2008) mukaan (EN= erittäin uhanalainen, VU=varaantunut, NT=silmälläpidettävä, LC=säilyvä).

Suotyyppi	Etelä-Suomi	Koko maa
Nevat		
Saranevat	VU	LC
Rimpinevat	NT	LC
Kalvakkanevat	VU	NT
Lyhytkorsinevat	VU	LC
Rämeet		
Rahkarämeet	LC	LC
Suoyhdistymä		
Välipintaist kes kiboreaaliset aapasuot	EN	EN
Rimpiset kes kiboreaaliset aapasuot	VU	VU

Luokituksen mukaan luontotyyppien esiintymien voidaan katsoa olevan laadultaan hyvässä tilassa, jos ojitukset tai muu maankäyttö eivät ole muuttaneet suoluontotyyppien esiintymien hydrologiaa eikä alueella ole merkittäviä hakkuita.

Varpusuo ojittamattomat alueet ovat luonnontilaisia - luonnontilaisen kaltaisia. Reunaojitukset ovat muuttaneet jonkin verran ojittamattomien suoalueiden hydrologiaa ja kuivuminen näkyy mm. nevan rahkoittumisena. Varpusuo pohjoispuolisko on ojitettu ja muuttunut lukuun ottamatta pientä aluetta selvitysalueen luoteisosassa.

5 LAJIT

5.1 Luontodirektiivin tiukkaa suojelua vaativat lajit

Selvitysalueella ei tiedetä esiintyvän luontodirektiivin liitteeseen IV(b) kuuluvia lajeja.

5.2 Erityisesti suojeltavat lajit

Selvitysalueella ei tiedetä esiintyvän erityisesti suojeltavia lajeja.

5.3 Rauhoitetut lajit

Selvitysalueella ei tiedetä esiintyvän rauhoitettuja kasvilajeja.

5.4 Uhanalaiset lajit

Selvitysalueella ei tiedetä esiintyvän valtakunnallisesti uhanalaisia kasvilajeja.

5.5 Silmälläpidettävät ja alueellisesti uhanalaiset lajit

Selvitysalueella ei tiedetä esiintyvän silmälläpidettäviä tai alueellisesti uhanalaisia kasvilajeja.

5.6 Suomen vastuulajit

Selvitysalueella ei tiedetä esiintyvän Suomen kansainvälisiä vastuulajeja.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Varpusuo selvitysalue koostuu puustoisesta ojitetusta alueesta (noin 60 % selvitysalueen pinta-alasta) sekä etelä- ja luoteisosan ojittamattomista avosualueista (yht. noin 40 % kokonaisalasta). Ojien lähiympäristöjen lisäksi avuosuo-osilla on havaittavissa kuivumista myös keskemmällä, mikä näkyy nevan rahkoittumisena.

Selvitysalue on suoyhdistymätyypiltään välipintaista ja rimpistä keskiboreaalista aapasuota. Ojitusalueella aapasuo on muuttunutta. Varpusuo rimpiset osat ovat pääosin karua rahkasammal- ja ruopparimpinevaa. Muu luonnontilainen ja luonnontilaisen kaltainen suokasvillisuus on alueella lähinnä karua suursaranevaa, lyhytkorsinevaa, kalvakkanevaa ja rahkarämettä. Ojitusalue on pääosin mäntypuustoista rämemuuttumaa.

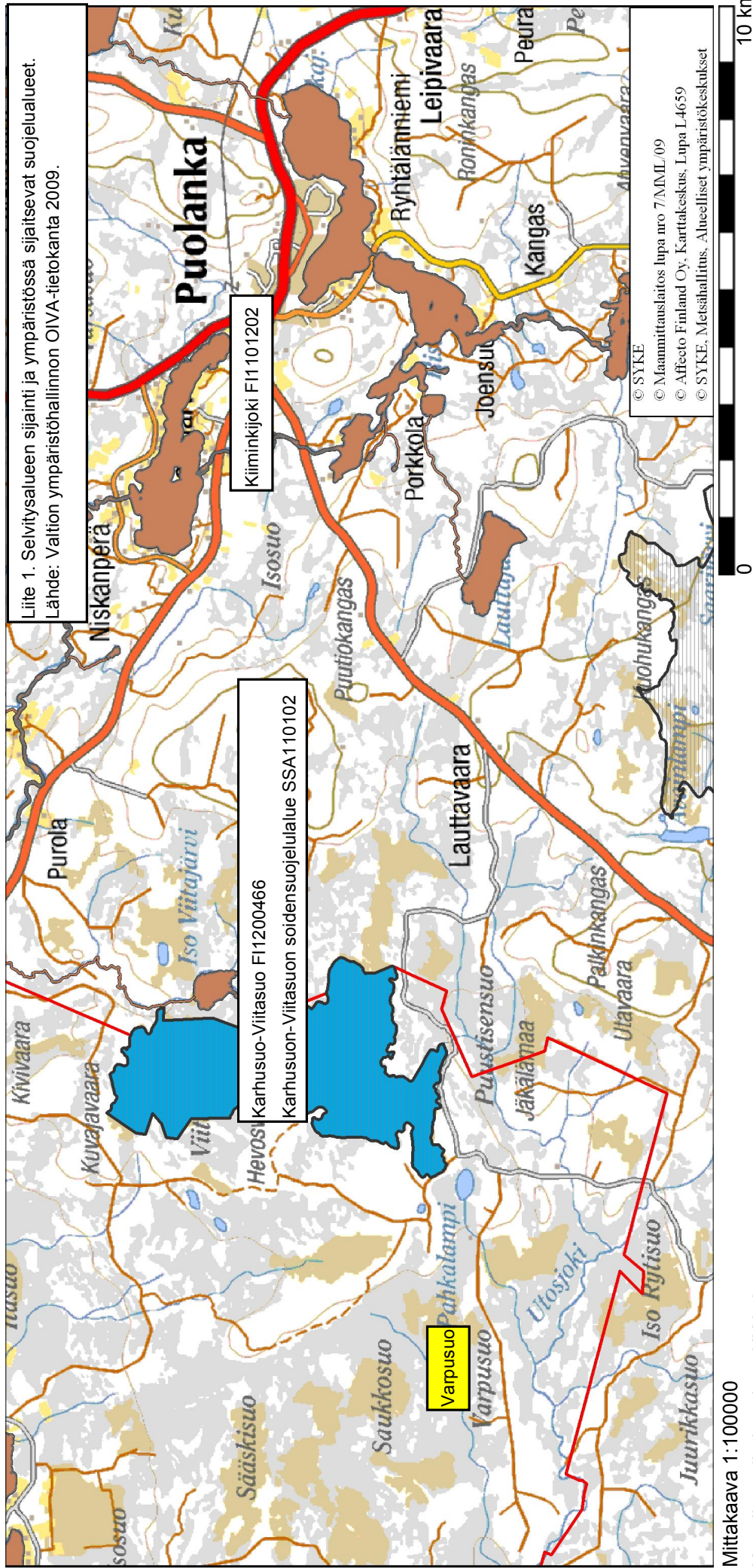
Selvitysalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000 –alueverkoston kohteita, luonnonsuojelualueita tai suojeluohjelmiin kuuluvia aluerajauksia. Lähin huomioitava kohde (Karhusuo-Viitasuo Natura 2000 –alue, soidensuojelualue) sijaitsee noin 1,9 km selvitysalueesta itään. Selvitysalueen pohjoisosa kuuluu Kiiminkijoen vesistön suojeltuun valuma-alueeseen (MUU110039).

Selvitysalueella uhanalaisiksi luontotyypeiksi luokitellaan vaarantuneet (VU) saranevat, kalvakkanevat ja lyhytkorsinevat. Lisäksi rimpinevat on silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi. Suoyhdistymätyypeistä välipintaiset keskiborealiset aapasuot on luokiteltu erittäin uhanalaisiksi (EN) ja rimpiset keskiborealiset aapasuot vaarantuneiksi.

Varpusuo selvitysalueelta ei ole tiedossa uhanalaisten tai huomioitavien kasvilajien esiintymiä.

KIRJALLISUUS

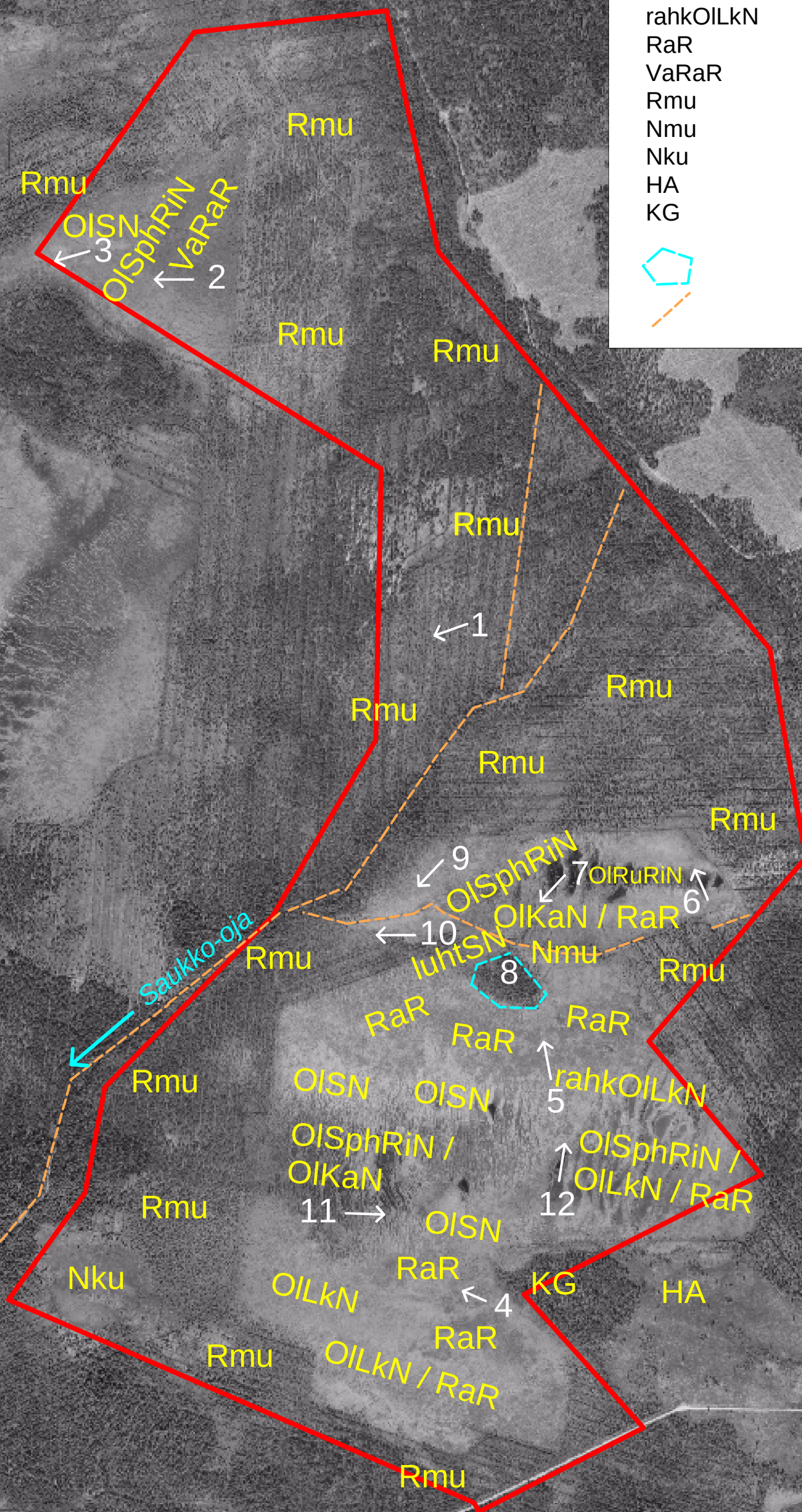
- Eurola, S. 1999: Kasvipeitteemme alueellisuus. Oulanka reports 22. Oulanka biological station. University of Oulu.
- Eurola, S., Bendiksen, K. & Rönkä, A. 1990: Suokasviopas. Oulanka reports 9. Oulanka biological station. University of Oulu.
- Eurola, S., Huttunen, A. & Kukko-oja, K. 1995: Suokasvillisuusopas. Oulanka reports 14. Oulanka biological station. University of Oulu.
- Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.) 1998: Retkeilykasvio. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo. Helsinki.
- Mossberg, B & Stenberg, L. 1992: Den nordiska floran. Wahlström & Widstrand 1992
- Kalliola, R. 1973: Suomen kasvimaantiede. WSOY. Porvoo.
- Pohjois-Pohjanmaan liitto 2009: Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava. Internet-sivut osoitteessa: <http://www.pohjois-pohjanmaa.fi>
- Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus 2009: Turvetuotannon lupahakemuksen luontoselvitykset. Työryhmän muistio 5.2.2009.
- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.). 2008. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2. 264 + 572 s.
- Soppela, K. (1997) Varpusuon itäisen rajauksen kasviselvitys. Biologitoimisto Jari Venetvaara Ky.
- Turveteollisuusliitto ry. 2002: Turvetuotannon ympäristövaikutusten arviointi. Ohjeita turvetuotannon luonto- ja naapuruussuhdevaikutusten arvioimiseksi. – Jyväskylä.
- Valtion ympäristöhallinto 2009: Internet-sivut osoitteessa: <http://www.ymparisto.fi/> sekä Oiva-tietokanta osoitteessa <http://www.wp2.ymparisto.fi/scripts/oiva.asp>

Koordinaattijärjestelmä: KKKJ-yk

Nurkkapisteiden koordinaatit: 7189710:3508700 - 7202210:3536200

OIKaN	oligotrofinen kalvakkaneva (VU)
OILkN	oligotrofinen lyhytkorsineva (VU)
OISN	oligotrofinen suursaraneva (VU)
luhtSN	luhtainen suursaraneva
OISphRiN	oligotrofinen Sphagnum-rimpineva (NT)
OIRuRiN	oligotrofinen ruopparimpineva (NT)
rahkOILkN	rahkoittunut oligotrofinen lyhytkorsineva (VU)
RaR	rahkaräme
VaRaR	variksenmarjarahkaräme
Rmu	rämemuuttuma
Nmu	nevamuuttuma
Nku	nevakuivakko
HA	hakkuuaukko
KG	kangas
	metsäsaareke (Metsälaki)
	valtaoja

0 0,5 1 km

Liite 2. Selvitysalueen kasvillisuuskuviointi ja valokuvien ottopaikat.

Selvitysalueella havaittu kasvilajisto***Putkilokasvit***

<i>Andromeda polifolia</i>	suokukka
<i>Betula nana</i>	vaivaiskoivu
<i>Betula pubescens</i>	hieskoivu
<i>Calamagrostis purpurea</i>	corpikastikka
<i>Calluna vulgaris</i>	kanerva
<i>Carex canescens</i>	harmaasara
<i>Carex chordorrhiza</i>	juurtosara
<i>Carex globularis</i>	pallosara
<i>Carex lasiocarpa</i>	jouhisara
<i>Carex limosa</i>	mutasara
<i>Carex magellanica</i>	riippasara
<i>Carex pauciflora</i>	rahkasara
<i>Carex rostrata</i>	pullosara
<i>Chamaedaphne calyculata</i>	vaivero
<i>Comarum palustre</i>	kurjenjalka
<i>Drosera anglica</i>	pitkälehtikihokki
<i>Drosera rotundifolia</i>	pyöreälehtikihokki
<i>Dryopteris carthusiana</i>	metsäalvejuuri
<i>Empetrum nigrum</i>	variksenmarja
<i>Equisetum fluviatile</i>	järvikorte
<i>Equisetum sylvestris</i>	metsäkorte
<i>Eriophorum angustifolium</i>	luhtavilla
<i>Eriophorum vaginatum</i>	tupasvilla
<i>Ledum palustre</i>	suopursu
<i>Lycopodium annotinum</i>	riidenlieko
<i>Menyanthes trifoliata</i>	raate
<i>Picea abies</i>	kuusi
<i>Pinus sylvestris</i>	mänty
<i>Rhynchospora alba</i>	valkopiirtoheinä
<i>Rubus arctica</i>	mesimarja
<i>Rubus chamaemorus</i>	hilla
<i>Salix lapponum</i>	pohjanpaju
<i>Salix phylicifolia</i>	kiiltopaju
<i>Scheuchzeria palustris</i>	leväkkö
<i>Trichophorum cespitosum</i>	tupasluikka
<i>Utricularia intermedia</i>	rimpivesiherne
<i>Vaccinium myrtillus</i>	mustikka
<i>Vaccinium oxycoccos</i>	karpalo
<i>Vaccinium uliginosum</i>	juolukka
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	puolukka

Sammalet

<i>Aulacomnium palustre</i>	suonihuopasammal
<i>Dicranum polysetum</i>	kangaskynsisammal
<i>Pleurozium schreberi</i>	seinäsammal
<i>Polytrichum commune</i>	corpikarhunsammal
<i>Polytrichum strictum</i>	rämekarhunsammal
<i>Pseudobryum cinclidioides</i>	kiiltolehväsammal
<i>Sphagnum angustifolium</i>	jokasuonrahkasammal
<i>Sphagnum capillifolium</i>	kangasrahkasammal
<i>Sphagnum cuspidata</i> -ryhmä	kuljurahkasammalet
<i>Sphagnum fuscum</i>	ruskorahkasammal
<i>Sphagnum magellanicum</i>	punarahkasammal
<i>Sphagnum papillosum</i>	kalvakkarahkasammal
<i>Sphagnum riparium</i>	happrarahkasammal
<i>Sphagnum russowii</i>	varvikkorahkasammal

Valokuvia selvitysalueelta**Kuva 1.** Rämemuuttuma.**Kuva 2.** Variksenmarjarahkaräme.**Kuva 3.** Pullosaravaltainen suursaraneva.**Kuva 4.** Jouhisaravaltainen suursaraneva.**Kuva 5.** Rahkoittunutta oligotrofista lyhytkorsinevaa.**Kuva 6.** Oligotrofista kalvakkanevaa.

Kuva 7. Ruopparimpineva ja metsäsaareke.

Kuva 8. Metsäsaarekkeen kuivahkoa kangasta.

Kuva 9. Lievästi luhtainen rimpineva.

Kuva 10. Luhtainen suursaraneva.

Kuva 11. Karun Sphagnum-rimpinevan ja kalvakkanevan muodostamaa mosaiikkia.

Kuva 12. Karua Sphagnum-rimpinevaa ja rahkarämejänteitä.